

F. Socinus:

De Jesu Christi

Inventionem

(Socinus leve 1595-63)

Található az Munkácsi

Text. Kat Könyvtárban

Udvaros ut.

Hyändelehata

Helemer lajis

terit. Järgarata

1944 jänuar 31 - en

Nikolai Spoko Kinnasti at nanno 1213

DE
IESV CHRISTI
INVOCATIONE

Disputatio,

Quam FAVSTVS SOCIIVS per scriptura
habuit cum FRANCISCO DAVIDIS
anno 1578, & 1579, paulo antre ipsius
FRANCISCI obitum.

In qua habetur Responsio ad Defensionem Fran-
cisci Davidis suarum Thesium de Iesu Christo
non inuocando antehac non edita.

Praefixa est toti operi epistola Sociini, qua & caritatem sua
huius edende Responsionis excusat, & calumnias aduer-
sum se, quibus scriptum, quod sub nomine fratrum Tran-
sianorum ad N. N. iamdiu editum fuit, eiusq; quod-
dam quasi proemium respersum est, accuratè refellit.

Handwritten signature
Job. 14. v. 14. Iesus Christus ait:
Si quid perieritis in nomine meo, ego sa-
ciam.

Typis Valentini Radekii

ANNO MD. CIO. IO. XCV.

1595

2

OMNIBVS VERBIS
DEI MINISTRIS, QVI
In Transilvania, vnum illum De-
um, patrem tantum Domini no-
stri Iesu Christi esse, docent
ac profiteantur,

FAVSTVS SOCIVS AB
eodem Deo patre, et Domino Iesu Christo salu-
tem et gratiam precatur, atque has suas
vigilias offert.

ONIAM nihil dubito, quin
vobis mirum admodum videretur,
quod per quindecim cir-
citer annorum spatium, ex quo
primum edita est Confutatio Respon-
sis meae ad Theses Francisci Davidis de
non Inuocando Christo ab eodem Franci-
sco conscripta, vna cum Confutatione In-
dignae ecclesiarum Polonicarum, de hac con-
trouersa, & cum narratione rerum, eiusdem
controuersiae causam, in Transilvania re-
publice editum fuerit, quo vel rotus vel pars
saltem istius libri refellatur; Visum est mihi
hi vobis ipsis, quorum gratiam potissimum
Responso mea ad istud Davidianum scripsit

ptum nunc aliquando tandem in lucem emittitur, huius rei, quatenus praefertim ad me pertinet, rationem reddere, ac deinde ad calumnias quasdam respondere, ac deinde nominatim contra me respondere, quibus iste; quæ sanè vè eor, ne apud eos, quibus nondum sum cognitus, propter tam diuturnum meum silentium, aliquam hætenus h-

Scire igitur in primis vos velim (& credo aliquos adhuc apud vos vivere, quiid minime ignorant) me, anno Christi 1579, aliquanto ante iudicium Albæ Iuliæ habitum de Francisco Davidis, ad quod litteris ipsius Principis Claudiopoli fueram euocatus, amicis roganribus ac monentibus, Responsionem hanc, quæ nunc primum editur, conscripisse, & mecum Albam Iuliam attulisse, vt ea præstò esset, si, quemadmodum futurum fama erat, fuissent, qui eam sibi ostendi, omnino vellent, qui eadem Responsionem paucis omnino diebus absolui. Nam quod in narratione illa, quæ ante commemoravi, scriptum est, me vias septimanas scripsitâdo (vri Adamo Literato ostendi) vix respondere potuisse; id neque irase habet, & aliud quiddam est Simulatque enim mihi, tribus ferme mensibus

bus postquam illud exarare cœperat, ipsius Francisci scripti copia facta est, cum tantum in generali synodo, quæ diu post futura credebatur, Refutationem meam paratam esse debere, penitus mihi persuasum esset; aggressus sum, scripto isto resutando, magnum quoddam opus conficere; in quo, videlicet, de Christi regno plenissima tractatio haberetur. Videbam enim, ad falsas & valde perniciosas planèq; Iudaicas quasdam de Christo opiniones, quas præter veleriam ante Franciscum Davidis, Jacobus Palæologus, Iohannes Sommerus, Mathias Glirius, & alii in Transilvania disseminauerant, ex mulorum animis radicibus extripandas, tractatione istâ opus esse: in qua nimirum, rota ferme Christianæ religionis ratio explicaretur. Huius igitur mei operis quidquid in dies scribebam, Adamo Literato, qui ad me venturabat, ostendere solebam. Vbi non quia paucis verbis, vt postea re ipsa comprobavi, Francisci scriptum refellere, scribendo, nequirem, sed vt eâdem operâ pluribus prodessem, plurima verba in paucissimis reselendis faciebam. Verùm hæc Davidiani scripti Refutatio, non illa est, de qua antea dixi, & quæ nunc in lucem emittitur. Re enim nec tam prolixi scripti in conuentu

Io Albano vsus vllus esse, nec ad illud rem-
 pus tantum opus perfici potuisset. Itaque
 multò breuiorem aliam, ex inchoata lon-
 giore ista ex parte excerptam & concinna-
 tam, Refutationem scribere & concinna-
 bam Iuliam afferre, amici iusserunt. Quam
 quam ne huius quidem breuioris scripti in-
 conuentu illo vsus aliquis fuit; nisi quòd
 multi ex iis, qui aderant, illud paratum esse
 cognouerunt. Iam verò, de Francisci Da-
 uidis causa iudicio peracto, quamuis eius
 affectu ferè omnes, sententiam de Christo
 non inuocando se abijcere, palàm professi
 fuissent; tamen cognitum est postea, id non
 ex animo ab ipsis factum esse. Quocirca
 putari breuiorem hanc ad ipsius Francisci
 scriptum Responsionem meam alicui vsui
 planè futuram. & idcirco illam fratribus
 tradidi, vt eà, pro arbitratu suo, vterentur
 ad Christi maiestatem afferendam, vt erentur
 laboribus & vigiliis frueretur, meisq;
 las haud inutiles & infructuosas esse il-
 stimarent. Quòd si illam typis mandare
 vellent, eius quoque rei nominatim eis po-
 restatem faciebam. Idem, atque adeò mul-
 tò diligentius, repetii, cum mihi ex Tran-
 siluania, ob morbum illum istic ferme epi-
 demicum, quem Colicam vulgò vocant,
 omnino discedendum fuit; addens, vt, si
 hos

Hos meos quale scunq; labores publice e-
 dendos celsissent, liberum per me ipsus e-
 rar addere, minuerè, mutare quidquid eis
 placuisset; modò ne nomen meum in opere
 isto appareret, si quid, me prius non consul-
 ro, aliter atque a me scriptum fuisset, in eo
 legendum statuissent. Ar verò, postquam
 anno proximo liber, de quo ab inirio dixi,
 Palæologi (cuius opus est Confutatio Iu-
 dicit ecclesiarum Polonicarum) Glirii, &
 Davidis, Francisci Davidis filii, operà &
 curà est editus; cepi vehementer cupere,
 & per litteras D. Georgium Blandratam
 rogare, monere, atque adeò vrgerè, vt ali-
 quid libro isti opponeretur. Sed nihil im-
 quam efficere aut impetrare potui. Tan-
 tum antequam ederetur liber iste, immo
 dum adhuc in Transluania essem, edita est
 Hungaricè; eaq; ex parte, vt mihi amici
 quidam affirmabant, mutilata Responsio
 mea ad Theses Francisci Davidis de non
 inuocando Christo, quæ etiam in initio i-
 stius libri latinè extat, sed grauissimis men-
 dis prorsus referta, vt ex hac nostra editi-
 one constabit. Cum igitur spem nullam ef-
 se cernerem, vt fratrum Transluanorum
 operà libro isti vlla ex parte publicè respò-
 deretur; conuerti me tandem ad fratres Po-
 lonos, inter quos iam diu habitabam, illisq;
 hos

persuasi, rectè futurum, si Iesu Christi
 invocatio ab impugnationibus Francisci
 Davidis defenderetur, idq; edita mea Re-
 sponione ad illius pro suis Theſibus De-
 fensionem. Verùm, vbi in Reſponſione
 mea ſcriptum eſſe reſciuerunt, nullum ex-
 tare expreſſum in ſacris litteris præceptũ
 de Chriſto invocando, id eſt, de precibus
 noſtris nominatim ad ipſum Chriſtum di-
 rigendis, & propterea, Inuocandi verbo
 in hunc ſenſum accepto, poſſe nos quidem
 iurè Chriſtum invocare, non tamen id ſa-
 cere teneri; non pauci ex ipsis (id quod eti-
 am Tranſluanis ſatribus ab initio euen-
 rat) non mediocriter ſunt offenſi. Et quam-
 uis ſapientius illis & voce, & ſcripto offende-
 rim, nihil eſſe, cur hìc offendi quiſquam de-
 beat: immo hanc eſſe ſolam rationem &
 iis, qui Chriſto invocationem non conce-
 dunt, & iis, qui ex Chriſti invocatione, e-
 um, vnum illum Iſraelis Deum eſſe colli-
 gunt, os planè obſtruendi; tamen, vt ipſi
 hanc meam Reſponſionem excudendam
 curarent, numquam adduci potuerunt: niſi
 prius iſtud inde eximeretur, quo offenſi fu-
 erant. At qui nullo pacto eis, hac in parte,
 a me ſatisferi poterat, tum, quòd mutila, &
 minimè ad vtroſque, de quibus dixi, reuin-
 cendos apta de invocatione Chriſti doctri-
 na, iſto

na, iſto exempto, in mea Reſponſione fuiſſe.
 ſeruum verò quòd iam mihi id non erat in-
 regrum; quippe cum in Aduerſariorum li-
 bro, vt paullo ante dixi, excuſum extraret
 prius ſcriptum meum: vbi diſertè illud le-
 gitur, quod expungi fratres iſti voluiſſent;
 cuius etiam in ipſa Franciſci Deſenſione,
 quam Conſutationem Reſponſionis Fau-
 ſtinæ Aduerſarii nominant, aperta ſit men-
 tio. Interim non deerant alii fratres & præ-
 ſentes & abſentes, qui a me editiorem hu-
 iuſce Reſponſionis meæ ad Deſenſionem
 iſtam flagitarant: nec ſine infirmorum ſcan-
 dalo & meæ famæ nota eam diutius premi-
 poſſe, affirmarent. Itaque tandem, ſumptis
 bus mihi ab homine pio & liberali benis-
 gniffimè ſuppeditatis, integram meam cũ
 Franciſco Davidis de Chriſti invocatione
 Diſputationem ſub prælum dedi; nihil du-
 bitàs, quin ipſa per ſe omnem offenſionem
 ſit ablatura, quæ ex iſta ipſius doctrina ac
 diſtinctione neceſſitatis ac poteſtatis in-
 uocandi Chriſti oriri poſſe videatur. Nam
 ſi vel hoc vnum cõcedatur, Chriſtum, quan-
 tus quantus eſt, in poteſtate ſua exercenda
 Deo pari ſubordinatum eſſe, quod vix
 quiſquam, etiam inter ipſos peritiores Tri-
 nitarias negare audeat; hoc vnum, inquam,
 ſatis eſt ad diſtinctionē iſtam veriſſimam

& maximè necessariam ostendendam. Rogo autem vos omnes, & alios, quicumque hanc Disputationem legerint, vt, præter alia, ea diligenter perpendere velitis, quæ hac de re D. Blandratae respondi; quæ verba ad me scripta, post quæ responsio mea statim consequitur, extant hic in ipsa Disputatione pag. 17. Quòd si nihilominus intellexero, vobis minimè satisfactum esse; tum necesse habuero Disputationem edere, quam, per scripta, hac ipsa de re habui cum fratre nostro, viro admodum præstante, qui mihi eius in lucem emittendam iam potestatem fecit; namque illam nunc edere cogitabam. Sed quia postmodum minus necessarium id mihi est visum, ac præterea Disputatio ista cum alia est coniuncta, quæ huc non pertinet, quippe in qua agitur, de defendenda sententia mea, quòd Christi expiatoria pro peccatis nostris oblatio non in cruce, sed in celo peracta fuerit; in aliud tempus vtrique Disputati-
 oni opportunius, quod facile non iramul-
 tò post dabitur, istius scripti editionem distuli.

Rationibus expofitis, cur tam tarda fuerit huius meæ Responsionis integræq; cū Francisco Davidis Disputationis editio; aliquid ad ea respondendum est, quæ mihi inscripto

inscripto sub nomine fratrum Translu-
 norum ad N. N. eiusq; proœmio quodam
 in Aduersariorum libro contentis per ca-
 lumniam obhincuntur. Ac primum, vt quæ
 fides narrationi, quæ in illis haberetur, pos-
 sit adhiberi, quilibet facile intelligere que-
 at, tria insignia & apertissima mendacia,
 quæ ibi inter alia complura leguntur, in-
 dicabo. Primum insigne mendacium est,
 anno 1578, ad Martini circiter festum di-
 em, indicta fuisse Claudiopoli Regni co-
 mitia. Alterum similiter insigne menda-
 cium est, D. Blandratam, cum ego iam ad-
 essem & omnibus istis interesssem, monuif-
 se Franciscum Davidis, vt, sub aduentum
 Principis ad comitia ista, aliquot ex fra-
 tribus congregaret, qui iudices essent exor-
 ta inter se, & ipsum controuerfæ, propter
 Iesu Christi inuocationē: & breuiter quid-
 quid, eius rei occasione, eo tempore, me
 præfente euenisse, ibi narratur. Totum
 hoc, inquam, valde manifestum est menda-
 cium. nihil enim ego istorum vel vidi, vel
 cognoui. Tertium non minus manifestum
 mendacium est, me vnà cum D. Blandrata
 Stephano vtroque, Demerrio, Eppelio
 Thoræ comitorum tempore, immo se-
 primanà vnà ante comitia, conuenisse, &
 consequenter, quidquid ibi mecum fecisse,
 narratur,

3

2

1

11

narratur. quandoquidem ego, cum ob alias causas, tum ob vehementem diarrhoeam, qua tunc temporis laborabam, pedem Claudiopoli, vbi commorabar, non exuli.

1. Sed iam ad calumnias venio. quarum prima est, me per litteras accusasse Franciscum Davidis D. Blandratae, quod pactis non staret sed perseueraret mecum, & cum aliis de Christo non inuocando, &c. differtere, & verba facere. Quomodo enim ego apud D. Blandratam accusasse istum ego nem, tamquam pactis non starem, dici possum, quod mecum istis de rebus disputaret, cum, vt id feret, ipse D. Blandrata vtergeret, hancq; ob causam me in Transiluaniam vocasset, vtq; apud ipsum Franciscum habitarem, curasset? cumq; ipse Franciscus sua sponte suas theses de Christo non inuocando scriptas mihi dederit, vt illas, si possem, refutarem, ac, per ipsum non stare, quominus per disputationes nostras tortus rei veritas inquireretur, D. Blandratae significarem? Nam quod ad alios attinet, quibuscum de Christo non inuocando loqueretur; tantum abest, vt a me, huius rei nomine, apud quemquam accusatus fuerit, vt potius perpetuo, antequam eius fraus aperire degeretur, omnibus persuadere conarer, sperari posse, vt Franciscus quamuis mecum

uis, mecum acriter contenderet, errorem tamen suum tandem agnosceret. quippe qui iam ab eo propagando abstineret (sic enim ipse mecum praeferebat, atque, vt crederem, operam dabat) ita vt sapius a D. Blandrata, & ab aliis nimiae credulitatis ac simplicitaris reprehensus fuerim. Sequitur altera calumnia, quod a me significaretur (nimirum, D. Blandratae) quid feret in aedibus a Francisco. quo, si disputationes excipias, quas mecum habebat, de quibus etiam parcissimè ad D. Blandratam scribere solebam, nihil magis a veritate abesse potest. neque enim explorandi, quod a moribus ipsa signatura mea alienissimum semper fuit, sed disputandi tantum causam, & interim curandi, vt ipsum ad veram Christi maiestatem agnoscendam adducerem, in Francisci aedibus habitabam, & commensalis eius eram. Hanc calumniam excipit tertia, me, videlicet, tanti incendii factum fuisse. Tantum enim incendium intelligit, vt arbitror, calamitates, in quas Franciscus incidit in quas tamè non incidisset, si meis consiliis paruisset. qua de re aliquid paullo post apertius dicam. Quarta eaq; multiplex calumnia est. me, posthabita pro uocia respondendi ad scriptum Francisci Davidis, & violata promissionis fide, de omnibus

P A V S T I S O C I N I

omnibus Blandratam certiozem fecisse, & Franciscum suosq; accusasse, quod ad Iudaismum precipites ruerent, & Christo profigato, Mosem in ecclesias introduce-
rent, aliq; familia de Francisco significasse. Primum enim evidenter calumniatur narrator iste, cum ait, me provinciam respondendi ad Francisci scriptum posthabuisse. Contrarium enim ex his patet, quae ab initio dixi. Deinde turpiter calumniatur, cum suis verbis insinuat, me sancte promississe nihil D. Blandratae significare de his, quae inter nos agerentur, deq; ipsius profuarum Thesium Defensione, scripto. Nullo enim pacto verisimile est, me ista promississe; cum certissimum sit, confitutum iam inter D. Blandratam & Franciscum fuisse, ut ipse Franciscus fundamentaliter, prout ipse narrator paulo superius restatur & loquitur, de toto negotio scriberet: ego vero responderem. Calumniatur etiam cum ait, me accusasse Franciscum, & suos de Iudaismo, &c. Quasi vero, Francisci scripto isto primum viso, hanc occul-
tam accusationem adversus ipsum & suos instituerim, & non semper, ab ipso disputandi initio, aperte contestatus omnibus fuerim, istam de Christo non invocando sententiam ad Iudaismum & Mosem, post-
habito

P I S T O L A.

habito Christo, homines adducere: ob-
eam causam potissimum, quod si Christus invocari iure nequit, nondum Christus est reuera, sed nomine tantum. Et sane memini, cum, ipso Francisco praesente, Glirium eius symmystam & ex parte praepceptorem inter colloquendum, vrgerem, ut mihi diceret, an crederet, Iesum Nazarenum iam reuera esse Christum, illum nihil respondere voluisse, & sermonem nostrum praefacte alio detorsisse. Quinta calumnia est, me, tanisper, donec litterae Principis ad Senatum, de Francisco sub custodia afferuando, essent allatae, Franciscum ce-
lasse, quod D. Blandrata iam se velle hostem ipsius declarare apud Principem: cum tamen, ut id ipsi Francisco suis verbis significarem, per litteras mihi D. Blandrata mandasset, quas paulo ante ex itinere unus miliaris supra Claudiopolim ad me scripisset. Primum enim litteras istas multo ante ad me Albam Iuliam D. Blandrata dederat: simulatque, videlicet, rescuerat, Franciscum in Thordana synodo quendam, contra daram & ipsi, & mihi, & aliis fidem, consitui ac decerni curasse, Christi invocationi plane adversantia (Er hoc fuit inirium & fax tanti illius incendii, de quo antea locuti sumus: non autem ego v-
la ex

la ex parte). Deinde, hifce D. Blandratae litteris acceptis, non defitri ego Francifcū monere, vt cautè poft hac fe gereret, & ea, quae in Synodo ifta decreta fuiffent, ad Chrifti invocationem pertinentia, fiferi pofter, refcindi curaret; vtpote cum non particularis quodammodo eiuſmodi, fed verè generalis Synodi tum iure, tum pacto eſſet de re tanta aliquid conſtituere; alioqui ipſi non leue periculum impendè, cum D. Blandrata, quem plurimum apud Principem poſſe, omnes norant, ægerimè Synodi decreta ifta tuliffet. Et cum ipſe Francifcus præ ſe ferret, nihil omnino ſe timere, & habere, quomodo ſemper offenderet, ſe nihil feciſſe, cuius rei cauſa Princeps ipſi irafci deberet; memini, me hæc aut ſimilia verba illi dixiſſe: Vtinam, mi D. Francifce, ſic Princeps Illuſtriſſimus tua facta interpretetur, vt ipſe facis. Tamen ſi igitur fortaffe ob aliquas iuſtas cauſas diſertè id Francifco tunc non dixi, quod D. Blandrata, ſuo nomine ei dicendum, ad me ſcripſerat; ea tamen certò dixi, quæ ſatis erant, vt animum erga ſe D. Blandratae immutatim intelligere, ſibiq; cauere in tempore poſſet. Quamquam quid Francifco mea hic taciturnitas obefſe potuiſſet, cum multò grauiora

rò grauiora ipſe D. Blandrata, antequam Claudiopoli diſcederet, & litteras iſtas, vt quidem narrator iſte vult, ad me ſcriberet, ei ſuo nomine denunciari per Bernardum ipſius Francifci intimum familiarem, me præſente, iuſſerit? Sed ſpreuit ſimiliter Francifcus denunciationem iſtam; immo pro eo, quòd cautior ſaltem poſt hac in ſuo impio dogmate ſpargendo eſſe deberat, poſt ridie eius diei, cum dies dominicus eſſet, & de more in maiore templo ad populum concionaretur, diſertè (quod quidem & publicè famà, & litterarum monumentis teſtatum eſt) tantumdem eſſe affirmavit, Ieſum Chriſtum invocare, atque Mariam virginem, & alios ſanctos mortuos. Sextæ calumniæ loco ponam id, quod in narratione iſta aperte deinceps, & alibi ſuprà tacitè aduerſum me legitur, omnesq; alias ſuperiores calumnias quodammodo complectitur; me, videlicet, planè ingratum in Francifcum eiusq; proditorem fuiſſe. Nihil enim ſulcius aut impudentius dici, vel cuiquam obijci potuit. Nam ingratuſ quomodo, quaſo, in Francifcum ego eſſe potui, qui ab ipſo reuera nullum beneficium accepi? Quòd enim domi ipſius habitarem, & ipſius menſà vterer, id ſanè non gratis ab ipſo

francifcus B. 2705
 ** habebat

7.

Franciscum, populi docendi causa, fug-
 gestum in templo ascendisse. quod tamen
 in narratione ista, admodum sanè confiden-
 ter, affirmatur, nulla præcedentis concio-
 nis mentione facta; vt nimirum captiuita-
 tis istius hominis vera causa tenebris, si-
 fferi possit, inuoluatur: ex quam manifestum
 sit, nihil esse, cur hic de fraude siue mea siue
 alterius cuiusquam contra Franciscum su-
 spicari quis possit. Septimam ac postre-
 mam calumniam in me istius narratoris fa-
 ciam, quòd afferit, me, vt me ipsum excusa-
 rem, coram Luca Francisci genero D. Blan-
 dratam, & alios fratres, illum quidem ca-
 eae iræ, hos verò ambitionis accusasse; qui-
 bus, scilicet, ego obsecundare, propter eius
 D. Blandratæ in me merita, necesse habu-
 issem. Neque enim ego vel vlli acerbiori
 contra Franciscum consilio sum assensus,
 vel aliud D. Blandratæ & fratrum hac in-
 re firmum consilium rescivi, aut me rescis-
 se vnuquam dixi, quàm, vt ipse D. Blandra-
 ta curaret, vt Princeps iuberet, Franciscū
 tantisper a docendi munere cessare, donec
 per generalem synodum, vt constitutum
 fuerat, finis isti de Christi inuocatione con-
 trouersiae imponeretur. cuius rei Deum
 ipsum testem appello.

Hæc sunt, viri præstantissimi & mi-
 hi plurimum colendi, quæ vobis exponere
 renecessè

renecessè habui, vt mea in toto hoc Fran-
 cisci Davidis negotio innocentia prius,
 vt spero, vobis probatâ, alacrius vostro-
 gem, vt hanc meam cum ipso Francisco
 Disputationem attentè perlegere veli-
 tis. Quamquam enim sperare iuuat, pel-
 sumum illud Iudaicum semen a Franci-
 sco & alijs istic satum iam per Dei grati-
 am propemodum extinctum esse; Tamen
 nec vobis, nec alijs, qui vestrae curæ sunt
 commissi, inutile futurum arbitror co-
 gnoscere, quomodo ego ad Francisci so-
 phismata & audaces pro suis Theibus
 contra Refutationem meam assertiones,
 respondendum inde ab ipso initio cen-
 fuerim; nisi me atque vnâ seipsum non
 pauci viri p̄i ac docti fefellerunt affir-
 mantes, his meis breuib⁹ vigiliis vix quid-
 quam solidius inueniri posse ad Christi in-
 uocationis aduersarios (qui apud vos ali-
 quando vigere solebant) turpissimi simul
 ac perniciosissimi erroris conuincendos.
 Quo factum est, vt vobis potissimum illas
 offerre, atque hoc pacto (quando aliter id
 posse facere mihi non datur) animum meū
 humanitatis ac benevolentiae, qua me ve-
 stri ordinis homines ipso rumq; auditores,
 dum istic commorarer, sunt profecturi, me-
 morem & gratum offendere ausus fuerim.

** 3 Deus

Deus vos saluberrima sui ipsius & Christi cognitione magis magisque quotidie ditare, & immotos atque inuictos contra omnes impiorum insultus & machinationes præstare velit. Valere. Dat.

Cracouia die 14. Iulii, CIO. IO. XCV.

Errata quæ inter excudendum irreperunt, & eorum correctiones.

Paginâ Versu	Errata	Correctiones
27.	8.	illud illa
67.	9.	positum posita
140.	16.	eo Deo
167.	24.	cōmemorat commemoret
173.	21.	sedeat se adeat
	15.	præfectum præfectum honoret
183.	5.	continet continent
196.	1, & 2.	cōuerterint conuerterit
235.	26.	Post omnibus adde, que quidem ego viderim, quibus quisquis constituto constituo
253.	19.	quibus quisquis
265.	5.	constituo constituo

Quædam alia pauca leuiora errata quilibet per se facile animaduertet atque emendabit.

In verbis Francisci Davidis multa sunt loca, quæ emendationis indigent. sed illa sic in manuscripto exemplo, quod ipse Franciscus Socino dedit, prorsus leguntur: nec non in exemplaribus primùm excusis; paucis quibusdam locis exceptis, quæ in excusis exemplaribus aliter habere postmodum animaduertimus, eaq; hic notauimus.

Paginâ Versu	
146.	25. Post saluatione, additur, Deus verus qui pater est
155.	25. Pro offert haberetur offert
184.	3. Loco præmissa legitur promissa
187.	23. Vox loci emendata est, & scriptum locos
211.	19. constituenus mutatum est in constituerimus
242.	23. Ante opus legitur nos

22
FASTI SOCINI EPISTOLA.
Deus vos saluberrima fui ipsius & Christi
cognitione magis magisque quotidie dirigit
re, & inimicos atque inuidios contra om-
nes
OI

Erra
Pagin
27.
67.
140.
167.
173.
183.
196.
235.
253.
265.
Quad
bet

V E Q E

Nissu Copia:

2.